

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. K spotrebnému charakteru výživného a k podielu výživného na čistom príjme povinného rodiča**
Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoP/15/2016 zo dňa 30. 6. 2016
- 2. Vlastníctvo nehnuteľnosti a oslobodenie od platenia súdnych poplatkov**
Rozhodnutie Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/159/2016 zo dňa 30. 6. 2016
- 3. Každý úkon a každé plnenie trov konania je treba z hľadiska účelnosti posudzovať samostatne**
Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/221/2016 zo dňa 30. 6. 2016
- 4. Spoločnosť s ručením obmedzeným patriaca otcovi nemusí byť vo vzťahu k synovi osobou blízkou**
Uznesenie Vrchného súdu v Olomouci sp. zn. 2 VSOL 301/2005 zo dňa 16. 7. 2015
- 5. K výkonu rozhodnutia o úprave styku s maloletými deťmi**
Rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 3CoE/35/2016 zo dňa 30. 6. 2016
- 6. Zmluvná pokuta za omeškanie s vykonaním diela pri zmene predmetu diela a rozpor so zásadami poctivého obchodného styku**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23 Cdo 1575/2015 zo dňa 3. 5. 2016
- 7. Každý úkon a každé plnenie trov konania je treba z hľadiska účelnosti posudzovať samostatne**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19/Co/221/2016 zo dňa 30. 6. 2016
- 8. Kameň padajúci z miesta mimo komunikáciu a zodpovednosť za závalu v zjazdnosti**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 134/2014 zo dňa 26. 1. 2016
- 9. Predpoklady pre zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa pre vady konania**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 26 Cdo 2532/2015 zo dňa 20. 10. 2015
- 10. Moderácia výšky nároku uplatnením dobrých mravov**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28 Cdo 4843/2015 zo dňa 3. 10. 2016
- 11. Nadobudnutie vlastníckeho práva pri zmluvnom prevode nehnuteľnej veci, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 ICdo 42/2015 zo dňa 3. 2. 2016
- 12. Nároky poškodeného pri nedosahovaní zárobku pre situáciu na trhu práce a nie z dôvodu poklesu pracovnej spôsobilosti následkom úrazu spôsobeného škodcom**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31 Cdo 1278/2015 zo dňa 11. 5. 2016
- 13. Rozsah ručiteľského záväzku pri ručení za zaplatenie peňažnej pohľadávky**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Cdo 3585/2015 zo dňa 30. 3. 2016
- 14. Otázky súvisiace s vrátením nadmerného odpočtu**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf/39/2015 zo dňa 13. 9. 2016
- 15. Dôkazné bremeno zamestnávateľa ohľadom preukázania oboznámenia zamestnancov s predpismi o BOZP**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/70/2014 zo dňa 13. 9. 2016

1. K spotrebnému charakteru výživného a k podielu výživného na čistom príjme povinného rodiča

Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoP/15/2016 zo dňa 30. 6. 2016

Anotácia:

Krajský súd Trnava v predkladanom rozhodnutí dal za pravdu odvolaniu otca maloletého dieťaťa (ako povinného k plateniu výživného), ktorý súdu prvej inštancie okrem iného vytkol, že sa dostatočne nezaoberal námietkou, podľa ktorej si chce matka dieťaťa prostredníctvom výživného uspokojovať aj svoje potreby. Krajský súd Trnava v nadväznosti na tento argument uviedol, že všeobecné súdy by skutočne mali zamedziť tomu, aby s ohľadom na spotrebný charakter výživného nebolo výživné stanovené v takej výške, ktorá by (nepriamo) umožňovala aj uspokojovanie potrieb iných osôb, než oprávneného maloletého dieťaťa.

Nad rámec uvedeného Krajský súd Trnava v odôvodnení rozhodnutia ponúkol pre prax veľmi užitočnú informáciu, keď na základe jemu známej ustálenej judikatúry zovšeobecnil podiel na čistom príjme povinného rodiča, ktorý by mal byť určený pre plnenie vyživovacej povinnosti. Tento podiel podľa názoru Krajského súdu Trnava predstavuje 20 až 30 % z čistého príjmu a vzťahuje sa na všetky deti, ktorým je rodič povinný poskytovať výživné. V tomto smere je zaujímavé porovnanie s tabuľkami, ktoré spracovalo Ministerstvo spravodlivosti ČR – ide o nezáväznú tabuľku, ktoré stanovujú odporúčanú výšku výživného podielom na príjme povinného rodiča podľa veku dieťaťa. Pokiaľ vezmeme do úvahy, že priemerný rodič poskytuje výživné dvom deťom, dochádzame k záveru, že priemerná výška výživného zistená Krajským súdom Trnava z ustálenej judikatúry sa v ČR a SR v podstate nelíši (čo zodpovedá aj skutočnosti, že zákonné kritéria pre stanovenie výšky výživného sú v oboch štátoch analogické).

Právna veta:

I. Je potrebné sa vyporiadať s argumentáciou, že rodič maloletého si chce cez výživné z významnej časti uspokojovať aj svoje potreby a že odôvodnené potreby dieťaťa majú svoju hranicu danú spotrebným charakterom výživného, z ktorého dôvodu je potrebné dbať na to, aby výživné nad túto hranicu nepriamo neuspokojovalo z časti i potreby iných osôb.

II. Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by malo predstavovať 20-30% jeho čistého príjmu, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. Preto je potrebné pri vyhodnocovaní dokazovania výslovne uviesť koľko vyživovacích povinností má otec (rovnako i matka).

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výživné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 36/2005 Z. z. – § 62 ods. 2, 3, 4, 5
pre ČR: 89/2012 Sb. – § 913

2. Vlastníctvo nehnuteľnosti a oslobodenie od platenia súdnych poplatkov

Rozhodnutie Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/159/2016 zo dňa 30. 6. 2016

Anotácia:

Krajský súd v predkladanom rozhodnutí posudzoval splnenie zákonných kritérií pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov v prípade nezamestnanej študentky denného štúdia na vysokej škole, ktorej súd prvej inštancie nepriznal oslobodenie s odkazom na skutočnosť, že je vlastníčkou viacerých nehnuteľností zapísaných v registri C evidovaných na katastrálnej mape.

Krajský súd však s názorom súdu prvej inštancie nesúhlasil a upozornil, že vlastníctvo nehnuteľností samo o sebe nemôže vylučovať priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Aj keď súdy zistia, že žiadateľ o oslobodenie je vlastníkom nehnuteľností, sú povinné skúmať jeho celkové majetkové pomery. Pokiaľ bude zistené, že nehnuteľnosti sa nachádzajú len v spoluvlastníctve žiadateľa a/alebo že žiadateľ v podstate nemá reálnu možnosť ich v primeranej dobe predať alebo prenajať za trhovú cenu, je nepriznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov s odkazom na vlastníctvo nehnuteľností neprijateľné.

Právna veta:

Pri skúmaní celkového majetkového statusu účastníka konania na účely rozhodovania o priznaní, resp. nepriznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, nemôže byť nosným dôvodom negatívneho rozhodnutia súdu iba vlastnícke právo k nehnuteľnosti, resp. spoluvlastnícky podiel bez skúmania celkovej majetkovej situácie žiadateľa. Pokiaľ by sa súd prvého stupňa domnieval, že navrhovateľka za účelom zaplatenia súdneho poplatku predá alebo prenajme nehnuteľnosti, ktoré vlastní, je jeho záver neprijateľný z dôvodu prednosti práva na dôstojný život, ako aj práva na ochranu vlastníctva. V tomto prípade je namieste pripomenúť aj časový aspekt, najmä reálnu možnosť, že účastník konania v lehote na zaplatenie súdneho poplatku, predá nehnuteľnosti, ktorých je vlastníkom, za primeranú cenu k ich reálnym hodnotám, nehovoriac o prípadoch, ak je nehnuteľnosť v režime podielového spoluvlastníctva.

Právna oblasť: Občianske právo procesné

Právny inštitút: Oslobodenie od súdnych poplatkov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 99/1963 Zb. – § 138 (do 30. 6. 2016), 160/2015 Z. z. – § 254 (od 1. 7. 2016)
pre ČR: 99/1963 Sb. – § 138

3. Každý úkon a každé plnenie trov konania je treba z hľadiska účelnosti posudzovať samostatne

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/221/2016 zo dňa 30. 6. 2016

Anotácia:

Krajský súd Trenčín v posudzovanej veci rozhodoval o náhrade trov konania, ktoré vznikli vedľajšiemu účastníkovi (od 1. 7. 2016 intervenientovi) – združeniu na ochranu spotrebiteľa. Vec bola súdu predložená na základe odvolania nebankovej spoločnosti vystupujúcej na strane navrhovateľa (od 1. 7. 2016 žalobcu), ktorá v odvolaní proti výroku o náhrade trov konania v prvom rade poukazovala na skutočnosť, že združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť už z povahy svojej činnosti spôsobilé poskytnúť spotrebiteľom (ako stranám sporu) dostatočnú právnu ochranu a fakticky teda s ohľadom na svoju špecializáciu nepotrebuje právne zastúpenie. Druhá skupina námietok nebankovej spoločnosti smerovala k spochybneniu účelnosti jednotlivých úkonov, ktoré právny zástupca združenia na ochranu spotrebiteľa v konaní realizoval.

Krajský súd Trenčín sa nestotožnil s argumentom, že združenie na ochranu spotrebiteľa v podstate už z povahy svojej činnosti nepotrebuje právne zastúpenie na to, aby chránilo práva spotrebiteľov v súdnych konaniach. Zdôraznil, že je potrebné striktné rozlišovať medzi právom na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za právnu pomoc. Na druhej strane však dal za pravdu nebankovej spoločnosti, keď uviedol, že vznik nároku na náhradu trov konania je potrebné posudzovať vo vzťahu ku každému jednotlivému úkonu a v tejto súvislosti menoval aj atribúty úkonov, ktoré by mohli svedčiť o tom, že skutočne účelne realizované neboli (t. j. vo vzťahu k dosiahnutiu cieľa, ktorým je výhra v súdnom spore, boli realizované nadbytočne).

Právna veta:

I. Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné uplatňovanie alebo na ochranu práv sa nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon, alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.

II. V danej veci odvolateľ v podanom odvolaní opodstatnene vytyka súdu prvého stupňa, že neskúmal účelnosť vynaložených trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva pri rozhodovaní o trovách konania, neskúmal otázku tzv. hromadného podávania podaní zo strany vedľajšieho účastníka na strane odporcu v spotrebiteľských veciach, nezaoberal sa účelnosťou trov konania z toho pohľadu, že vedľajší účastník a odporca majú právne zastúpenie, pričom zástupca odporcov spravidla v obdobných veciach zastupuje vedľajšieho účastníka. Súd prvého stupňa sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vôbec nevyporiadal s uplatnenou náhradou za opakované vyjadrenia k veci z pohľadu, či každé z vyjadrení obsahuje takú právnu argumentáciu, ktorá by bola právne relevantná k posudzovanému nároku navrhovateľa, nevyporiadal sa s opakovanými poradami s klientom, tieto nepodrobil žiadnej súdnej kontrole.

Právna oblasť: Občianske právo procesné

Právny inštitút: Náhrada trov konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 99/1963 Zb. – § 142, § 93 (do 30. 6. 2016)
160/2015 Z. z. – § 251, § 81 (od 1. 7. 2016)
pre ČR: 99/1963 Sb. – § 142, § 93

4. Spoločnosť s ručením obmedzeným patriaca otcovi nemusí byť vo vzťahu k synovi osobou blízkou

Uznesenie Vrchného súdu v Olomouci sp. zn. 2 VSOL 301/2005 zo dňa 16. 7. 2015

Anotácia:

Vrchný súd v Olomouci v predkladanom rozhodnutí vyjadril nesúhlas s názorom Krajského súdu v Ostrave, ktorý uviedol, že právnická osoba, v ktorej je jediným konateľom a spoločníkom otec, musí byť osobou blízkou syna uvedeného otca. Právnická osoba totiž podľa názoru Krajského súdu v Ostrave nevytvára vôľu sama, ale vždy prostredníctvom fyzickej osoby, ktorou je v danom prípade práve otec; otec a syn sú pritom blízkymi osobami v zmysle príslušného zákonného ustanovenia občianskeho zákonníka (v slovenských právnych pomeroch ide o ustanovenie § 116 zákona č. 40/1964 Zb.), pretože vzťah otec a syn je príbuzenstvom v priamom rade.

Vrchný súd v Olomouci však s názorom Krajského súdu v Ostrave nesúhlasil a uviedol, že spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej konateľom a spoločníkom je otec, nemusí byť vo vzťahu k synovi uvedeného otca osobou blízkou; rozhodujúce pre posúdenie vzťahu vzájomnej blízkosti bude, či je syn predmetnú spoločnosť s ručením obmedzeným schopný aj reálne ovplyvňovať.

Právna veta:

Zo samotnej skutočnosti, že osobami blízkymi pre príbuzenstvo v rade priamej sú otec a syn, nie je možné bez ďalšieho vyvodovať, že syn je osobou blízkou spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej jediným konateľom a spoločníkom je jeho otec.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Osoba blízka

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 116
pre ČR: 89/2012 Sb. – § 22

5. K výkonu rozhodnutia o úprave styku s maloletými deťmi

Rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 3CoE/35/2016 zo dňa 30. 6. 2016

Anotácia:

Krajský súd predkladaným rozhodnutím zrušil rozhodnutie okresného súdu, ktorým súd prvej inštancie uložil pokutu matke maloletých detí za to, že podľa jeho názoru nezabezpečovala realizáciu rozhodnutia o úprave styku otca (ako oprávneného z rozhodnutia) s maloletými deťmi.

Krajský súd súdu prvej inštancie v prvom rade vytkol, že pokiaľ je exekučným titulom predbežné opatrenie (resp. po nadobudnutí účinnosti novej právnej úpravy tzv. neodkladné opatrenie), mal by sa súd s prihliadnutím na záujem maloletých detí aj vo vykonávanom konaní zaoberať názorom maloletých detí a zisťovať, či sa s oprávneným skutočne stretávať chcú a pokiaľ o to záujem nemajú, aký je dôvod tohto nezájmu. Krajský súd ďalej uviedol, že pokiaľ je dôvod odmietania styku zo strany maloletých detí na strane oprávneného rodiča (napr. kvôli jeho nevhodnému správaniu sa k deťom), nemožno povinného rodiča sankcionovať pokutou za to, že nepripravil maloleté deti na stretávanie sa s druhým rodičom aj po psychickej stránke (t. j. že ich pozitívne nemotivoval k tomu, aby so stykom súhlasili).

Právna veta:

I. V prípade, že exekučným titulom je predbežné opatrenie (od 1. 7. 2016 tzv. neodkladné opatrenie, pozn. aut.), je vhodné zaoberať sa vo vykonávanom konaní názorom maloletých detí, ktoré sú schopné vyjadriť svoj názor, na úpravu vzájomných vzťahov ich rodičov, nariadenú týmto predbežným opatrením. V týchto prípadoch nie je vhodné (t. j. rozporné so záujmom maloletého dieťaťa) viesť výkon rozhodnutia len administratívnym spôsobom, t. j. ex cathedra (tzv. „od stola“), keď z hľadiska prejednávanej veci je v záujme maloletých detí zistiť, či tvrdenie povinnej o odmietaní maloletých detí stretnúť sa s oprávneným je pravdivé a má reálny základ.

II. Pri úprave a následnej realizácii výkonu styku dieťaťa s rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, treba rešpektovať aj právo dieťaťa na svoj názor, ktorý môže zahŕňať nechť stretávať sa s rodičom z dôvodov rôzneho charakteru, spočívajúcich v osobe starajúceho sa rodiča ale aj v osobe oprávneného rodiča; je nevyhnutné hľadanie dôvodu, prečo dieťa odmieta styk s jedným z rodičov, a to nielen pre súd rozhodujúci o nariadení výkonu rozhodnutia, ale predovšetkým pre rodičov detí; ak ide totiž o oprávnené odmietanie, v prípade, keď dieťa má vytvorený svoj vlastný odôvodnený názor, je otázne, či možno dieťa nútiť k stretávaniu (dieťa nie je vec, resp. len objekt rodičovských práv a povinností rodičov); samozrejme iba za predpokladu, že sú splnené podmienky pre záver, že ide skutočne o vlastný názor dieťaťa, ktorý si vytvorilo samo na základe všetkých relevantných informácií, ktoré mu boli nezávisle sprostredkované; pokiaľ rodič bezdôvodne zanedbal v priebehu dlhšieho obdobia svoj vzťah k dieťaťu, nestretával sa s ním, neprejavoval o neho záujem, nekontaktoval ho, svoje rodičovské práva nevykonával ani inak nezabezpečoval výchovu dieťaťa, hoci mu v tom nebránila závažná prekážka, potom nemožno následne dieťaťu vyčítať jeho snahu eliminovať tohto rodiča zo svojho života.

Právna oblasť: Rodinné právo, Občianske právo procesné

Právny inštitút: Styk s maloletými deťmi, výkon rozhodnutia vo veciach maloletých

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 36/2005 Z. z. – § 25, 36, 161/2015 Z. z. – § 367, § 370

pre ČR: 89/2012 Sb. – § 888, 292/2013 Sb. – § 502

6. Zmluvná pokuta za omeškanie s vykonaním diela pri zmene predmetu diela a rozpor so zásadami poctivého obchodného styku

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23 Cdo 1575/2015 zo dňa 3. 5. 2016

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky rieši zaujímavú problematiku výkonu práva objednávateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty za omeškanie zhotoviteľa s vykonaním diela v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku v situácii, kedy došlo k dohode o zmene predmetu diela, ale nie aj k dohode o zmene času plnení. Dospieva k záveru, že o výkon práva v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku nejde, a to ani v prípade, kedy objednávateľ otáľal so zmenou zmluvy.

Právna veta:

Právo objednávateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty za omeškanie zhotoviteľa s vykonaním diela v prípade, že sa strany dohodli na zmene predmetu diela, ale nie aj na zmene času plnenia, nie je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku ani za situácie, keď objednávateľ váhal a odkladal zmenu zmluvy.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Záväzkové právo – zásady poctivého obchodného styku

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 513/1991 Zb. – § 265

pre ČR: 513/1991 Zb. – § 265

7. Každý úkon a každé plnenie trov konania je treba z hľadiska účelnosti posudzovať samostatne

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn.19/Co/221/2016 zo dňa 30. 6. 2016

Anotácia:

Krajský súd Trenčín v posudzovanej veci rozhodoval o náhrade trov konania, ktoré vznikli vedľajšiemu účastníkovi (od 1. 7. 2016 intervenientovi) – združeniu na ochranu spotrebiteľa. Vec bola súdu predložená na základe odvolania nebankovej spoločnosti vystupujúcej na strane navrhovateľa (od 1. 7. 2016 žalobcu), ktorá v odvolaní proti výroku o náhrade trov konania v prvom rade poukazovala na skutočnosť, že združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť už z povahy svojej činnosti spôsobilé poskytnúť spotrebiteľom (ako stranám sporu) dostatočnú právnu ochranu a fakticky teda s ohľadom na svoju špecializáciu nepotrebuje právne zastúpenie. Druhá skupina námietok nebankovej spoločnosti smerovala k spochybneniu účelnosti jednotlivých úkonov, ktoré právny zástupca združenia na ochranu spotrebiteľa v konaní realizoval.

Krajský súd Trenčín sa nestotožnil s argumentom, že združenie na ochranu spotrebiteľa v podstate už z povahy svojej činnosti nepotrebuje právne zastúpenie na to, aby chránilo práva spotrebiteľov v súdnych konaniach. Zdôraznil, že je potrebné striktné rozlišovať medzi právom na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za právnu pomoc. Na druhej strane však dal za pravdu nebankovej spoločnosti, keď uviedol, že vznik nároku na náhradu trov konania je potrebné posudzovať vo vzťahu ku každému jednotlivému úkonu a v tejto súvislosti menoval aj atribúty úkonov, ktoré by mohli svedčiť o tom, že skutočne účelne realizované neboli (t. j. vo vzťahu k dosiahnutiu cieľa, ktorým je výhra v súdnom spore, boli realizované nadbytočne).

Právna veta:

I. Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné uplatňovanie alebo na ochranu práv sa nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon, alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.

II. V danej veci odvolateľ v podanom odvolaní opodstatnene vytýka súdu prvého stupňa, že neskúmal účelnosť vynaložených trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva pri rozhodovaní o trovách konania, neskúmal otázku tzv. hromadného podávania podaní zo strany vedľajšieho účastníka na strane odporcu v spotrebiteľských veciach, nezaoberal sa účelnosťou trov konania z toho pohľadu, že vedľajší účastník a odporca majú právne zastúpenie, pričom zástupca odporcov spravidla v obdobných veciach zastupuje vedľajšieho účastníka. Súd prvého stupňa sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vôbec nevyporiadal s uplatnenou náhradou za opakované vyjadrenia k veci z pohľadu, či každé z vyjadrení obsahuje takú právnu argumentáciu, ktorá by bola právne relevantná k posudzovanému nároku navrhovateľa, nevyporiadal sa s opakovanými poradami s klientom, tieto nepodrobil žiadnej súdnej kontrole.

Právna oblasť: Občianske právo procesné

Právny inštitút: Náhrada trov konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 99/1963 Zb. – § 142, § 93 (do 30. 6. 2016), 160/2015 Z. z. – § 251, § 81 (od 1. 7. 2016)

pre ČR: 99/1963 Sb. – § 142, § 93

8. Kameň padajúci z miesta mimo komunikáciu a zodpovednosť za závalu v zjazdnosti

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 134/2014 zo dňa 26. 1. 2016

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje z pohľadu zodpovednosti za škodu vzťahujúcu sa k pozemným komunikáciám, že kameň padajúci z miesta mimo komunikáciu, ktorý poškodí prechádzajúce vozidlo, nie je závadou v zjazdnosti, a teda nezakladá zodpovednosť podľa zvláštnych právnych predpisov.

Rozhodnutie bolo na októbrovom (2016) zasadaní občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky schválené na uverejnenie v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk.

Právna veta:

Kameň padajúci z miesta mimo komunikáciu, ktorý poškodí prechádzajúce vozidlo, nie je závadou v zjazdnosti.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Doprava, Správne právo

Právny inštitút: Zodpovednosť za škodu – pozemné komunikácie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 135/1961 Zb. – § 9, § 9a ods. 2

pre ČR: 13/1997 Sb. – § 26 odst. 6, § 27 odst. 2

9. Predpoklady pre zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa pre vady konania

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 26 Cdo 2532/2015 zo dňa 20. 10. 2015

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje, že na všetky vady konania, ktorými je zaťažené konanie pred súdom prvého stupňa, musí nevyhnutne viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, pričom hlavným korektívom je možnosť odvolacieho súdu vykonať nápravu týchto väd. Ak táto možnosť do úvahy neprichádza a u zistenej vady konania nemožno vylúčiť, že neovplyvnila vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, sú dané dôvody pre zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Právna veta:

Podmienky pre potvrdenie alebo zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa nie sú dané, ak konanie pred súdom prvého stupňa postihujú tzv. iné vady konania, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a počas odvolacieho konania nemohla byť vykonaná náprava. Záver o tom, že vada konania mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, predpokladá možnosť, že zistená vada konania mohla ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Opravné prostriedky – odvolanie, dovolanie, konanie pred súdom, vady konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 160/2015 Zb. – § 389 ods. 1 písm. b)
pre ČR: 99/1963 Sb. – § 219a odst. 1 písm. a)

10. Moderácia výšky nároku uplatnením dobrých mravov

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28 Cdo 4843/2015 zo dňa 3. 10. 2016

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje, že inštitút dobrých mravov možno použiť iba vo vzťahu k základu nároku ako zákonný korektív, ale nemožno ho použiť pri znížení tohto nároku.

Právna veta:

Z pohľadu inštitútu dobrých mravov možno posúdiť iba základ nároku, nie však moderovať jeho výšku.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Dobré mravy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 3 ods. 1
pre ČR: 40/1964 Sb. – § 3 odst. 1, 89/2012 Sb. – § 8

11. Nadobudnutie vlastníckeho práva pri zmluvnom prevode nehnuteľnej veci, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 ICdo 42/2015 zo dňa 3. 2. 2016

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje, že v prípade prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, dochádza k nadobudnutiu vlastníctva okamihom účinnosti zmluvy, pričom zákonná úprava v tejto súvislosti neumožňuje, aby strany dojednali odklad účinku prevodu vlastníckeho práva prostredníctvom výhrady vlastníctva.

Rozhodnutie bolo na októbrovom (2016) zasadnutí občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu České republiky schválené na uverejnenie v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk.

Právna veta:

Ak sa prevádza na základe zmluvy nehnuteľná vec, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, dochádza podľa § 133 ods. 3 OZ k nadobudnutiu vlastníctva okamihom účinnosti zmluvy. Zákon neumožňuje, aby strany dojednali odklad účinkov prevodu vlastníckeho práva prostredníctvom výhrady vlastníctva.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Nadobudnutie vlastníctva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 133
pre ČR: 40/1964 Sb. – § 133 odst. 3

12. Nároky poškodeného pri nedosahovaní zárobku pre situáciu na trhu práce a nie z dôvodu poklesu pracovnej spôsobilosti následkom úrazu spôsobeného škodcom

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31 Cdo 1278/2015 zo dňa 11. 5. 2016

Anotácia:

Publikované rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje nároky poškodeného, ktorého pracovná spôsobilosť bola znížená následkom úrazu spôsobeného škodcom, ale zárobok tento poškodený nedosahuje z dôvodu zníženia jeho pracovnej spôsobilosti, ale pre situáciu na trhu práce. Dospieva k záveru, že v takom prípade mu nemôže byť uhradená ujma spočívajúca v tom, že pro nedostatok vhodných pracovných príležitostí nemá príjem z vlastnej zárobkovej činnosti ani ako náhrada za stratu na zárobku ani ako ušlý zisk.

Právna veta:

Ak nedosahuje poškodený zárobok z dôvodu situácie na trhu práce, a nie z dôvodu poklesu jeho pracovnej spôsobilosti následkom úrazu spôsobeného škodcom, nemôže mu byť uhradená ujma spočívajúca v tom, že pre nedostatok vhodných pracovných príležitostí nemá príjem z vlastnej zárobkovej činnosti, a to ani ako náhrada za stratu na zárobku podľa § 447 OZ, ani ako ušlý zisk v zmysle § 442 ods. 1 OZ.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 442 ods. 1, § 447
pre ČR: 40/1964 Sb. – § 442 ods. 1, § 447

13. Rozsah ručiteľského záväzku pri ručení za zaplatenie peňažnej pohľadávky

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Cdo 3585/2015 zo dňa 30. 3. 2016

Anotácia:

Publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje, že rozsah ručiteľského záväzku vzťahujúceho sa k zaplateniu peňažnej pohľadávky nie je obmedzený iba na zaplatenie istiny, ale vzťahuje sa tiež na príslušenstvo spočívajúce v zákonomnom úroku z omeškania.

Právna veta:

Ručiteľský záväzok, ak ručiteľ ručí za zaplatenie peňažnej pohľadávky, zahŕňa aj príslušenstvo spočívajúce v zákonomnom úroku z omeškania.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Zaisťovanie záväzkov – ručenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 548 ods. 1
pre ČR: 40/1964 Sb. – § 548 odst. 1

14. Otázky súvisiace s vrátením nadmerného odpočtu

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf/39/2015 zo dňa 13. 9. 2016

Anotácia:

Krajský súd zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia finančného riaditeľstva, ktorým potvrdil rozhodnutie daňového úradu o zastavení daňového konania. Žalobkyňa sa domáhala vrátenia daňového preplatku.

Právna veta:

Vychádzajúc z ustanovení § 79 ods. 1 a ods. 6 zákona o DPH akceptujúc relevantnú judikatúru najvyššieho súdu v obdobných veciach, najmä rozsudok sp. zn. 3Sžf/39/2008, z ktorého vyplýva, že daňový preplatok je reálne zaplatená suma, ktorej chýba právny titul na jej viazanie v štátnom rozpočte a preto je potrebné ju vrátiť titulom preplatku (ide o obdobu bezdôvodného obohatenia v občianskoprávných vzťahoch). V prípade nadmerného odpočtu však právny titul existuje, ide o nárok vyplývajúci z ustanovenia § 79 zákona o DPH v znení neskorších predpisov. Nadmerný odpočet nie je preto možné vrátiť formou preplatku na dani.

Právna oblasť: Daňové právo

Právny inštitút: Nadmerný odpočet

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 222/2004 Z. z. – § 79 ods. 1 a ods. 6

15. Dôkazné bremeno zamestnávateľa ohľadom preukázania oboznámenia zamestnancov s predpismi o BOZP

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/70/2014 zo dňa 13. 9. 2016

Anotácia:

Žalovaná svojím podpisom na pracovnej zmluve potvrdila, že pri uzatvorení zmluvy bola riadne oboznámená s predpismi BOZP. Následne mala podľa žalobcu – zamestnávateľa konať svojvoľne a tým si spôsobiť pracovný úraz. Krajský súd sa stotožnil so záverom, že žalobca ako zamestnávateľ nevykonal preukázateľne zaškolenie postihnutej zamestnankyne z predpisov na zaistenie bezpečnosti práce, vrátane bezpečnej manipulácie so strojmi a zariadeniami pred nástupom do zamestnania.

Právna veta:

Dôkazné bremeno ohľadom preukázania, že oboznámil každého zamestnanca s predpismi BOZP podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v platnom znení je na zamestnávateľovi. Tento musí s istotou preukázať, že každého zamestnanca oboznámil s uvedenými predpismi, pričom vyhlásenie v rámci pracovnej zmluvy nepostačuje. Je celkom obvyklé, že zamestnávateľ uskutočňuje za týmto účelom školenia pre svojich zamestnancov, ktorí potvrdia svojím podpisom na samostatnej listine, že boli s týmito predpismi BOZP oboznámení. Je taktiež úplne irelevantné, čo tvorilo náplň práce zamestnankyne D. R. a či konala nad rámec svojej pracovnej náplne. Pre účely BOZP sú tieto skutočnosti právne nepodstatné a netvoria predmet tohto konania.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, pracovný úraz

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 124/2006 Z. z. – § 7 ods. 1 písm. a)